

Sygn. akt III CSK 427/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko [...] Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w S.
o zapłatę i o ustalenie odpowiedzialności na przyszłość,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 marca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek pozwanego o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w K., którym zasądzono od pozwanej na rzecz powódki 35 000 zł zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami, 45 822 zł tytułem skapitalizowanej renty z ustawowymi odsetkami, 840 zł renty bieżącej, płatnej od 1 stycznia 2014 r., oddalono powództwo w pozostałej części i zniesiono wzajemnie koszty procesu stron, w ten sposób, że należność z tytułu skapitalizowanej renty obniżył do kwoty 7 966 zł, kwotę skapitalizowanej renty, od której zasądzono ustawowe odsetki od 3 listopada 2011 r. do dnia zapłaty, obniżył z 42 504 zł do 4 648 zł, oddalił roszczenie o rentę bieżącą, oddalił apelację pozwanej w pozostałej części i apelację powódki w całości oraz zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego stron. Zaskarżając wyrok w części zmieniającej wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalającej apelację powódki oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, pełnomocnik powódki wniosł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurisprudencji (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie

przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sędzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne. Istotnym zagadnieniem prawnym

w rozmiennieniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, nie publ.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu nie opowiadają podniesione przez skarżącego związane z art. 441 § 1 k.c. i art. 194 § 3 k.p.c. kwestie ujęte w pięciu pytaniach. Skarżąca nie wykazała, że wspomniane kwestie budzą poważne wątpliwości i decydują o istotności – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – przedstawionego zagadnienia prawnego. Uzasadniając omawianą przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie przedstawiła też jurydycznego wyводу zawierającego szczegółową i pogłębioną argumentację prawną przekonującą o istnieniu rozbieżności ocen dotyczących zagadnienia prawnego. Ponadto podniesienie przez skarżącą kwestie były przedmiotem rozważań zarówno w literaturze, jak i w orzecznictwie (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1968 r., III PRN 90/67, nie publ., z dnia 22 grudnia 1975 r., IV PR 274/75, nie publ., i z dnia 20 listopada 2002 r., II CKN 859/00, nie publ.) Nie stanowią one więc zagadnienia nowego, niewyjaśnionego w orzecznictwie w dostateczny sposób.

Nie zachodzi także przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Powołanie się na tę przesłankę wymaga – jak wyjaśniono w orzecznictwie – wykazania, że zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji (por. postanowienie z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004 r., nr 3, poz. 49). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze

względu na omawianą przesłankę nie zawiera – w konfrontacji z motywami rozstrzygnięcia – przekonujących argumentów, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, uzasadniającym oczywistą zasadność skargi w wyżej przedstawionym rozumieniu.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.) Wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu, albowiem odpowiedź na skargę kasacyjną została wniesiona po upływie terminu przewidzianego w art. 398⁷ § 1 k.p.c. (k. 369). Zgodnie zaś z orzecnictwem nie podlega uwzględnieniu wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, złożonej po upływie dwutygodniowego terminu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I CKN 926/02, MoP 2002, nr 19, s. 868).